

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 4. Vtrum ad beatitudinem requiratur rectitudo voluntatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

charitati. Vbi nomine *comprehensionis* vt distinguitur à *visione*, debet intelligi actus voluntatis, quatenus in eo est vis quædam tenendi obiectum beatificum per visionem tanquam per manum quandam. Nominè *fruitionis* siue *delectationis* intelligi debet vtraque delectatio, scilicet tam ea quæ est de Deo, vt est bonum beati; quam quæ est de Deo, vt est bonum suum.

11
Cur charitas non numeretur inter dotes, cum tunc detur etiam actus charitatis longè perfectior quàm in via? Respondeo, quia Charitas pertinet ad ipsum essentiale vinculum spiritualis matrimonij inter Christum & animam: Nam matrimonium spirituale constat vinculo Charitatis. Vnde non ponitur inter dotes quæ matrimonio superueniunt.

12
Petes Secundò, Cum matrimonium spirituale inter Christum & animam contrahatur in baptismo, cur dona quæ tunc illi dantur, non dicuntur dotes? Respondent quidam, tunc non contrahi matrimonium, sed sponsalia tantum, quæ sunt promissio futurarum nuptiarum. Verum rectè dici potest tunc fieri matrimonium: nam Ecclesia passim dicitur sponsa Christi, vxor agni &c, imò ipsum matrimonium humanum est signum matrimonij spiritualis Ecclesie cum Christo; vt patet ad Ephes. 5. Ratio est, quia tunc fit contractus de presenti, non de futuro. Vnde non expectatur alius consensus vel alius contractus.

13
Respondeo igitur, dotem non solere dari dum matrimonium contrahitur, sed promitti: datur autem re ipsa quando sponsa in domum sponsi solenniter traducitur: hoc autem non fit per baptismum; sed relinquitur veluti in longinqua regione vt eius probetur fides in sponsum: & interim dantur ei quædam dona celestia instar viatici quo se sustentet, & ad sponsum absentem proficiatur.

Notandum est, has dotes non eodem modo assignari à Doctõribus. Tamen assignatio D. Thomæ est magis recepta, & tantum est quæstio nominis, non rei.

ARTICVLVS IV.

Virum ad Beatitudinem requiratur rectitudo voluntatis

12
Conclusio, Rectitudo voluntatis requiritur ad beatitudinem, antecedenter tanquam necessaria dispositio; & concomitanter, quia beati nihil possunt velle nisi in ordine ad diuinam voluntatem.

Notandum est, vtramque partem esse fide certam. Priorem quidem, quia certum est, neminem posse saluari absque charitate, vt colligitur tum ex alijs Scripturæ locis, tum prioris ad Cor. 13. Charitas autem est rectitudo voluntatis. Intelligence hæc secundum legem ordinatam seu statutam: Nam per absolutam Dei potentiam potest quis saluus fieri absque Charitate antecedente. Alteram verò; quia certum est beatos peccare non posse: ita enim tradunt omnes P.P. & D.D. Scholastici, & colligitur apertè ex Scripturis.

13
Contrarium videtur tenuisse Origenes homil. 26. super Numeros, asserens Angelos Custodes adducendos in iudicium, vt constet

vtum fortè aliquid ex ipsis causis fuerit quod deliquerimus. Nisi enim, inquit, esset etiam aliquid in ipsis quod in causa nostra culpandum videretur, nunquam diceret Scriptura Angelos huius & illum Ecclesie dereliquisse Charitatem pristinam; suam patientiam, &c. Idem repetit hom. 24. idque confirmari potest Iob. 4. Qui seruiunt ei, non sunt stabiles; & in Angelis suis reperit prauitatem.

Sed est error exploratus. Primò, quia si peccarent villo modo, amitterent beatitudinem; non enim illa potest cum tanto malo consistere. Atqui beatitudo est perpetua & incorruptibilis; vt patet ex Scriptura 1. Petri. 1. Regenerauit nos in spem viuam, in hereditatem incorruptibilem, & incontaminatam, & immarcescibilem, conseruatam in vobis in Calis. Psal. 38. Beati qui habitant in domo tua Domine, in secula seculorum laudabunt te.

Secundò, Quia si possent peccare, falsum esset illud Apoc. 21. Non intrabit in eam quidquam inquinatum. Et c. 22. Omne maledictum non erit amplius.

Tertiò, falsum esset non esse ibi luctum & dolorem, contra illud Apoc. 21. Absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum, & mors ultra non erit, neque luctus neque clamor: neque dolor erit ultra; quia prima abierunt: quia ex peccato vtrumque necessariò sequitur.

Nec obstat illud Apoc. 2, quod mouit Origenem: Angeli enim illi sunt septem Ecclesiarum Episcopi. Illud autem Iob. 4. intelligitur de Angelis cum adhuc essent in statu viæ: quorum pars peccauit.

D V B I V M.

Qua sit causa cur illi qui sunt Beati, peccare non possint?

14
Quidam putant, id non prouenire ex vi visionis beatificæ; sed eò quòd Deus vel assidue causet actum amoris beatifici in Beatis; vt voluit Ockam, Gabriel, Gregorius. Vel certè quod assidue determinet voluntatem ipsorum ad amorem beatificum eliciendum; vt vult Scotus in 4. d. 49. qu. 6. Cum amore autem illo non posse vllum peccatum consistere. Quòd si Deus relinqueret voluntatem videntis essentiam ipsius, absque tali determinatione vel infusione actus, existimant talem hominem Deum videntem peccare posse.

Sed contrarium est multò probabilius, scilicet ex vi beatificæ visionis prouenire, vt nullo modo peccare possint. Ita D. Thomas hic cum Catechano, Durando in 2. d. 7. qu. 1. & in 4. d. 49. qu. 8. n. 16. & alij qui docent voluntatem beatorum necessitari ad amorem à Deo clarè viso.

Probatum Primò, Quia ex vi visionis beatificæ prouenit vt voluntas sit determinata ad amandum Deum super omnia, & quantum fieri potest perfectissimè: atqui cum perfectissimo amore actuali nullo modo potest consistere vllum peccatum veniale, vt omnes fatentur. (hic enim amor extendit se toto conatu ad omnia faciendâ quæ nouit Deo placere vt faciat, & ad vitandâ quæ nouit Deum velle vitari.) ergo cum visione nullo modo stare potest vt vel omissione vel commisione peccet. Maior probatur, quia viso ita proponit voluntati summum bonum vt nulla

B iij possit

Error Origenis, Angelos posse peccare

Apoc. 21. & 22.

14 Quidam reserunt in Amorem.

Ockam, Gabriel, Gregor.

Scotus

Verius refertur in visionem. D. Thom. Catech. Durand.

15

possit ei occurrere ratio cur velit aut non amare, aut cessare ab amore: ergo facit vt necessario amet. Patet consequentia, quia nemo potest voluntariè cessare ab aliquo opere, nisi occurrat aliqua ratio cessandi; Non enim priuatio, præfertim tanti boni, est per se appetibilis. Antecedens probatur, quia amor Dei nihil continet laboris vel incommodi, nec impedit aliquod aliud bonum, estque per se quid præstantissimum, & fons ineffabilis gaudij.

Dices, cur non poterit occurrere aliqua voluptas appetenda quæ Deo displiceat?

Respondeo, tum quia omnis voluptas ibi emittitur continetur qua parte naturam bene afficit: tum quia in comparatione illius boni, omne aliud bonum nihili reputatur, & censetur non bonum; imò si repugnet illi bono, censetur ingens malum: ac proinde non potest esse ratio cessandi à tanto bono.

16 *Bonum infinitum, in finitè trahit voluntatem.*
 Probatur Secundò, Quia bonum quò maius est, eò magis trahit voluntatem in sui amorem si clarè proponatur: ergo bonum infinitum in quo est plenitudo boni, infinite eam trahet: *infinite*, inquam, comparatiuè; nempe sic, vt per nullam suam potentiam possit resistere quantumvis sit perfecta; vel, quod idem est, vt non possit cohibere impetum amoris in illud. Si enim, quo bonum, quod ei clarè exhibetur, eamque ad sui amorem sollicitat, est maius, eò difficilius se continet ab eius amore: quomodo se queat continere quando bonum infinitum clarè propositum, eam sollicitabit & alliciet?

Probatur Tertio, Voluntas videns Deum ita se habet ad Deum, sicut voluntas viatoris se habet ad rationem boni in communi: atqui viator nihil potest appetere nisi sub ratione boni: ergo beatus nihil potest appetere nisi sub ordine ad Deum; ac proinde nihil potest velle quod sit peccatum.

Dices, esse disparem rationem, quia ratio boni in genere includitur in omni re, etiam in peccato; est enim peccatum bonum delectabile: at bonitas diuina non includitur in omni re particulari, quam beati poterunt appetere.

17 *Beati nihil possunt appetere, nisi in ordine ad Deum.*
 Respondeo, Etsi bonitas diuina non includatur intrinsecè in re particulari, tamen potest in ea re spectari aliquis ordo ad diuinam bonitatem; vt, quòd placeat Deo, quòd ad eius gloriam pertineat. Voluntas autem beati ita erga Deum afficietur, vt omne aliud bonum nihili aestimet, nisi quatenus talem habitudinem ad Deum habet; ac proinde non poterit aliquid, nisi in quo sit talis habitudo, appetere. Quare sicut viator nihil potest appetere nisi inueniat in eo aliquam rationem boni; ita beatus nihil poterit velle nisi Deum ipsum, & quod talem ordinem ad Deum habet.

Dices, saltem per inconsiderationem poterunt aliquid appetere in quo non sit iste ordo.

Respondeo, Id fieri non posse, tum quia lumine gloriæ omnes circumstantias statim perspicient in omni opere; tum quia charitas Dei eos determinat ad summam diligentiam & circumspeditionem.

18 *Viso Dei per se redit voluntatem impetabilem.*
 Sed dubitari potest, vtrum possent Beati peccare, si amor iste diuinitus suspenderetur, solaque cum visione manerent.

Verius videtur etiam hoc euentu non posse peccare; quia voluntas eorum manet in actu pri-

mo determinata ad amorem Dei ex vi illius visionis; & consequenter ad omne illud quod concipitur vt necessarium ad illum amorem. Quare cum vitatio omnis peccati sit necessaria ad illum amorem, manet etiam determinata ad illud vitandum.

Obijcitur Primò, Voluntas ex natura sua est libera, ac proinde indeterminata ad illum amorem; vt patet in hac vita: per visionem autem non superuenit illi aliqua intrinseca dispositio illam necessitans. Nam idem est obiectum Charitatis in via & in patria, solumque est diuersitas in modo illud applicandi: atqui diuersa applicatio non potest efficere vt amor qui hic est liber, ibi sit necessarius.

Respondeo, Etsi voluntas sit indeterminata ad amorem Dei in hac vita, eò quòd clarè in ipso non cernat vniuersitatem bonorum: tamen posita clarè visione, ex natura sua est determinata absque vlla re illi superaddita. Talis enim est natura vt si Deum non videat clarè, maneat indeterminata ad eius amorem; si videat clarè, iam hoc ipso sit determinata.

Ad Confirmationem; Respondeo, Valde probabile esse obiectum amoris via & patrie distinguendum quodammodo ratione formali, & hos amores distinguere specie. Nam in via non concipitur Deo proprio conceptu, & sicut est in seipso; sed confuso & generali accepto ex creaturis, quibus quodam modo vestitur. In patria verò concipitur conceptu proprio, prout est in seipso. Vnde propria ratio deitatis, in via manet incognita.

19 *Amor via & patrie specie videtur distinguere.*
 Quòd si quis tueri velit amorem via & patrie esse eiusdem speciei; tunc respondendum esset diuersum modum applicandi obiectum posse efficere vt aliquid nunc necessariò, nunc liberè appetatur; quamuis appetitiones illæ sint eiusdem speciei: vt videre est in primis motibus, qui in primo instanti dum fiunt, sunt necessarij, postea tamen liberè possunt continuari per hoc solum, quòd ratio incipiat ad aliquid attendere, ad quod in primo instanti non attendebat. Simili modo diuersa apprehensio efficere poterit vt id quod ante liberè amabatur, nunc necessariò ametur. Sed prior responso est verior.

Obijcitur Secundò, Amor beatificus non procedit ex naturali propensione voluntatis, cum sit supernaturalis: ergo ab intrinseco non est necessarius, sed tantum ab extrinseco.

Confirmatur, quia si voluntas destitueretur auxilio supernaturali, non amaret Deum etsi clarè visum: ergo tota necessitas provenit ab auxilio extrinseco.

Respondeo, Amor ille non provenit ex sola propensione naturali: nihilominus hæc etiam concurrunt adiuta habitu charitatis & concursu diuino. Nam hoc ipso quo quis videt Deum, voluntas eius ab intrinseca sua propensione est determinata ad illum amandum quantum potest, siue per vires intrinsecas, siue per habitum charitatis infusum, siue per auxilium supernaturale assistens illi. Quòd tamen ille amor sit supernaturalis, non habet quâ parte procedit ex naturali propensione voluntatis, sed qua parte procedit ab habitu & auxilio supernaturali.

Ad Confirmationem, Si voluntas omni auxilio supernaturali destituta Deum videret, non posset quidem illum amare sublimi illo amore beati-

17 *Obiectiones soluntur.*

20 *Amor via & patrie specie videtur distinguere.*

21 *Diuersus modus applicandi obiectum, efficit vt aliquid nunc liberè, nunc necessariò appetatur.*

18

22 *Posta visione Dei, voluntas ab intrinseco est determinata vt eum amet quantum potest per omnes vires suas, siue naturales siue supernaturales.*

Quæst. 4. De his quæ ad Beatitudinem exiguntur, A. 5. Dub. 1. 21

beatifico; necessariò tamen illum amaret amore quodam naturali; in quem omnem suam vim expenderet: quia bonum, quantumvis sit supernaturale, potest amari amore naturali: quo enim est excellentius, eo est magis idoneum vt viribus naturæ ametur. Vnde cum hoc bonum sit infinitè excellens, etiam infinitè quodammodo naturam voluntatis ad se trahit. Verùm quod reipsa nunc iste amor non sit naturalis, sed supernaturalis; profluit ab habitu Charitatis qui cooperatur naturæ.

Objicitur Tertio, Charitas est habitus: atqui de ratione habitus est vt illo vtamur, cum volumus: ergo beati non necessariò amant Deum.

R. respondeo, non esse de ratione habitus vt illo possimus vti & non vti; vt patet in lumine gloriæ. Quare etsi in hac vita omnes habitus ita sint in nostra potestate, vt possimus eos applicare & non applicare ad vsu; non tamen in altera vita, quando & ipsa voluntatis propensio erit ad amorem Dei determinata, quæ nunc est indeterminata & libera.

ARTICVLVS V.

Vtrum ad beatitudinem hominis, requiratur Corpus?

Conclusio est. Ad perfectam beatitudinem, Corpus non esse necessarium. Vide D. Thomam.

D V B I V M I.

Vtrum ante resurrectionem Corporum, anima sancta sint reipsa beata?

Q. Vidam Veteres id. negant, existimantes interim eas detineri in abditis quibusdam receptaculis & promptuarijs. Insinuat Irenæus l. 5. contra hæreses sub finem. Et Iustinus q. 60. & 76. ad Orthodoxos. Qui tamen liber non est Iustini Martyris, sed alicuius posterioris. Hos tamen duos multi Catholici excusant. Apertè docet hanc sententiam Tertull. l. 4. contra Marcionem. Lactantius l. 7. diui. Inst. c. 21. Ex hæreticis Vigilantius teste Hieronymo lib. contra Vigilantium pag. 2. Græci iam à quingentis annis idem tenent. Item Armeni & Anabaptiste. Vide Castrum de hæresibus, verbo *Beatitudo*, hæresi 6. Idem docet Caluinus lib. 3. Inst. c. 25. §. 6. vbi dicit stultum esse definire, an animæ sint in cælo, & gloria fruuntur. Et statim post duas lineas, definit eas nondum gloriâ frui; seipsum hoc modo stultitiæ condemnans.

Verùm fide tenendum est, animas iustorum corporibus exutas, simul atque perfectè fuerint expiate, recipere essentialè beatitudinem, quæ consistit in visione & fruitione Dei.

Est definitum in Concilio Florentino sess. vlt. vbi Græci hunc suum errorem reuocarunt. *Definitum*, inquit Concilium, illorum animas, qui post baptismum susceptum, nullam omnino peccati maculam incurrerunt; illas etiam quæ post contractam peccati maculam, vel in suis corporibus, vel in eisdem exuta corporibus sunt purgatae, in cælum mox recipi, & inueneri clarè ipsum Deum Trinum & Vnum sicuti est;

pro meritorum tamen diuersitate aliam aliâ perfectius.

Concil. Trid. sess. 25. in decreto de veneratione Sanctorum docet Sanctos quorum reliquie sunt in terra, cum Christo regnare; & æterna felicitate in Cælo frui.

Idem definiuit Benedictus XI. vel potius XII. in extrauag. *Benedictus Deus*, quam refert Castro supra.

Idem ante illum definiuit Innocentius III. Cap. *Apostolicam*, de Presb. non baptizato & Cap. *Cum Martha*, de celebrat. Missarum.

Probatur ex Script. 2. ad Cor. 5. *Scimus quoniâ* *sterestris domus nostra huius habitacionis dissoluetur*, quod adificationem ex Deo habemus domum non mansuetam æternam in Cælis. id est, non conturbet nos, quod per varias afflictiones istud corpus nostrum, veluti terrestris quædam animæ domus, dissoluetur; quia aliam domum iam paratam habemus in Cælis, vbi per *domum æternam* intelligit ipsam cælestem mansionem, vel gloriam illam & claritatem, in quam velut in domum quandam lucidissimam ingrediemur. Paulò antè, hanc domum vocauerat *æternam gloria pondus*. Vult ergo Apostolus statim à morte animam recipi in Cælum. Vbi notandum verbum *habemus*: quo significatur statim dissoluto corpore haberi. Necesse amplius expectandum, vt in veteri testamento. Et infra v. 6. *Scientes quoniam dum sumus in corpore, peregrinamur à Domino*; per fidem enim ambulamus non per speciem: audemus autem, & bonam voluntatem habemus magis peregrinari à corpore, & præsentem esse ad Dominum. id est, qui scimus nos quamdiam sumus in hoc mortali corpore, esse peregrinos à Domino; idè desideramus potius esse peregrini à corpore, & præsentem esse ad Dominum. Vbi apertè significat animam statim ac corpus deseruit, esse Domino præsentem, & non amplius eum per fidem cognoscere: sed eius speciem coram intueri. Vide Melchiorum Canum lib. 12. de locis. c. 7.

Idem patet Luc. 23. vbi Dominus ait latroni: *Hodie mecum eris in paradiso*. id est, in gloria & fruitione diuinitatis; vt exponit D. Augustinus epist. 57. & Cyrillus Hierosol. catech. 13. Chrysof. hom. 1. de cruce & latrone. Denique Ambrosius, Theophylactus, Beda & alij in hunc locum.

Quod confirmatur; Nam *Paradisi* nomen non potest ibi locum aliquem corporalem designare: Primò, quia Christus mox descendit ad inferos, non autem ad locum aliquem corporalem amœnum. Secundò, quia ex loco corporali & amœnissimo parum solatiij accessisset animæ latronis. Tertio, quia Latro petebat vt Dominus ipsius recordaretur, quando veniret in suum regnum: atqui Dominus hoc ipsum & ampliùs præstitit, vt inquit Ambros. in illum locum; quia non solum meminit in futurum, sed eodem die regnum promittit. Vtitur autem *Paradisi* nomine potius quàm regni, vt significet per mortem suam nobis restitui, quod Adam amiserat. Quarto, quia Dominus promittit Latroni perpetuam secum mansionem; parum enim fuisset vnum aut alterum diem esse cum Christo: ergo ex eo tempore semper cum Christo fuit, ac proinde etiam cum illo cælum ascendit. Atqui cælum est locus beatorum: Ad Philipp. primo, *Cupio dissolui & esse cum Christo*; vbi indicat mox à dissolutione

Bonum quantumvis sit supernaturale in substantia potest tamen amore naturali amari.

19 Veteres quidam negant.

Item varij hæretici.

20 Anima sancta sunt nunc re ipsa beatæ essentialiter.

Ex Concilio Florent.

Trident.

Benedictus XII.

Innocentius III.

12 Ex Scripturis.

Paradisi Latroni promissus, est essentialis beatitudo.

Ad Philipp. 1. & esse cum Christo.